I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS

530-OJI EESRK PLENARINĖ SESIJA, ĮVYKUSI 2017 M. 6–7 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Turtinė nelygybė Europoje: pajamų ir darbo santykis valstybėse narėse“

(nuomonė savo iniciatyva)

(2018/C 129/01)

Pranešėjas **Plamen DIMITROV**

Plenarinės asamblėjos sprendimas	2016 9 22
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalis
	Nuomonė savo iniciatyva
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2017 9 7
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 12 6
Plenarinė sesija Nr.	530
Balsavimo rezultatai	188 / 30 / 23
(už/prieš/susilaikė)	

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1. EESRK mano, kad pajamų ir turtinė nelygybė ES tapo ekonominėmis ir socialinėmis problemomis, kurios turėtų būti sprendžiamos atitinkamomis priemonėmis nacionaliniu lygmeniu ir remiant ES lygmens veiksmais. Didesnę svarbą teikiame pajamų nelygybei, ar tai būtų Europoje, ar visame pasaulyje. Tačiau EESRK pabrėžia būtinumą taip pat atkreipti dėmesį į turtinę nelygybę, kuri yra kur kas labiau kintama funkcija ir turi daug ilgesnės trukmės poveikį. Tai reiškia, kad reikia nustatyti šios nelygybės priežastis ir veiksnius, kurie ją lemia, ir suformuluoti politiką šiai problemai spręsti.

1.2. Reikia atlikti kruopščią turto pasiskirstymo ES tikslaus pobūdžio analizę ir vertinimą ir laiku imtis prevencinių priemonių, kad būtų išvengta tokių neigiamų pasekmių kaip spartus viduriniosios klasės nykimas ir vis didesnis į „skurstančių dirbančiųjų“ kategoriją patenkančių žmonių arba asmenų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičius. Rinkos ekonomika turėtų būti vertinama ne tik kaip priemonė sparčiam ekonomikos augimui užtikrinti, bet ir kaip viena iš priemonių, reikalingų visuomenei svarbiems tikslams pasiekti.

1.3. Svarbiausia valstybių narių turima priemonė teisingam pridėtinės vertės perskirstymui visai visuomenei skatinti yra fiskalinė politika. Aktyvi darbo rinkos politika, kuri padeda užtikrinti sklandų perėjimą nuo studijų ir mokymosi prie darbinės veiklos, turėtų taip pat būti dėmesio centre, kartu su mokesčių ir socialinių pervedimų politika. EESRK rekomenduoja valstybėms narėms kuo greičiau įgyvendinti priemones, kurios gali sumažinti nelygybę ir užtikrinti teisingą naujos pridėtinės vertės perskirstymą visiems visuomenės nariams.

1.4. EESRK mano, jog būtina gerai veikianti socialinių pervedimų ir socialinės paramos sistema. Perskirstymas, kaip kompensavimo mechanizmas, didžiąja dalimi turėtų papildyti rinkos sistemos spragas. Turėtų būti vystomas viešasis turtas (socialinė infrastruktūra, objektai viešojo intereso paslaugoms teikti), o jo vaidmuo turėtų būti vertinamas kaip priemonė nelygybės problemai spręsti. Fiskalinės pajamos turėtų būti perorientuotos nuo su darbu susijusių mokesčių į su turtu susijusius mokesčius, apmokestinant palikimu ir iš kapitalo gautas pajamas.

1.5. Turto koncentracija taip pat lemia didžiulės galios koncentraciją, kuri pasireiškia įvairiomis formomis, įskaitant konkurencijos iškraipymą. EESRK mano, kad intensyvus ekonomikos augimas yra pagrindinis veiksnys siekiant sumažinti skurdą ir turtinę nelygybę. Tai turėtų būti skatinama geriau panaudojant struktūrinių ir sanglaudos fondų lėšas, skatinant verslumą, apsaugant konkurenciją, pasitelkiant MVĮ remti skirtas programas ir įgyvendinant politiką, užkertančią kelią moterų ir nepalankioje padėtyje esančių žmonių diskriminacijai.

1.6. EESRK turi abejonių dėl dabartinės ES politikos, vykdomos pagal strategiją „Europa 2020“, kuria ypač daug dėmesio skiriama skurdui, veiksmingumo. Tam reikalinga tinkamesnė politinė parama, kad valstybėms narėms būtų suteikta pakankama pagalba kovojant su blogėjančiomis nelygybės tendencijomis. Reikia ryžtingesnių veiksmų siekiant įveikti skurdą, kuris, vertinant absoliučiais skaičiais, per pastaruosius kelerius metus padidėjo ([1]). Politika, kuri skatintų labiau integracinį augimą laikantis integruoto požiūrio, turi būti formuojama viršvalstybiniu Europos lygmeniu. Europos socialinių teisių ramstis turėtų būti kur kas labiau susietas su Europos semestru ir jie abu, savo ruožtu, turėtų būti suderinti su strategija „Europa 2020“, siekiant veiksmingai įgyvendinti šiuose teisės aktuose įtvirtintus Europos ir nacionalinius tikslus.

1.7. Taip pat reikia tikslinių su socialine apsauga susietų darbo rinkos priemonių. Atsižvelgiant į tai, kad darbo vietų, kurios kinta labai sparčiai, apsauga ne visada įmanoma, reikia sutelkti dėmesį į užimtumo skatinimą ir darbo jėgos apsaugą. Labai svarbu turėti būtiniausius socialinius standartus, užtikrinančius deramą darbo užmokestį ir tinkamas darbo sąlygas. Reikėtų pabrėžti būtinumą sudaryti palankesnes sąlygas profesinei veiklai keisti kartu užtikrinant bendras darbo ir socialines teises, įskaitant teisę jungtis į profesines sąjungas ir teisę į kolektyvines derybas.

1.8. EESRK mano, kad reikia sukurti skaidrų mechanizmą, kuris leistų sistemingai stebėti duomenis apie visas pajamas ir turtą, taip pat suteiktų galimybę šiuos duomenis konsoliduoti. Taip, viena vertus, būtų pagerintas administravimas ir, kita vertus, sudarytos palankesnės sąlygos rinkti statistinę informaciją apie turto pasiskirstymą valstybėse narėse. Šiuo požiūriu svarbų vaidmenį suvaidintų ES lygmens bendrovių akcininkų registro sudarymas.

2. **Bendra informacija**

2.1. Turtinė nelygybė Europoje egzistuoja jau seniai. Tai istorinis procesas, kuris tęsiasi net po euro zonos sukūrimo dėl pastoviai susidarančio vidaus ir išorės disbalanso, kurį sukelia įvairaus lygio ekonominio konkurencingumo veiksniai. Jie apima kainų ir (arba) sąnaudų aspektus, ir šiuo metu padėtį dar blogina ES kylančios didelės politinės problemos, įskaitant terorizmą, populizmą, nacionalinius rinkimus, o ekonomikos srityje – žemą investicijų lygį, lėtą augimą, aukštą nedarbo lygį, demografinius pokyčius ir Europos padėtį naujoje pasaulinėje kovoje dėl galios per prekybos ir skaitmeninimo prizmę.

2.2. Reikia aiškiai atskirti pajamų nelygybę nuo turtinės nelygybės, nes pastaroji turi ilgesnės trukmės poveikį, todėl gyvybiškai svarbu jas išnagrinėti išsamiau. Turtas sistemingai pasiskirsto netolygiau už pajamas. Labai dažnai ekonominės veiklos vykdytojai gali turėti gana panašias pajamas, tačiau jų turtas dėl su pinigais nesusijusių, altruistinių, paveldėjimo ar kitų priežasčių labai skiriasi. Todėl dėmesį sutelkę į turto nelygybę gauname objektyvesnį realių piniginių skirtumų tarp ES piliečių vaizdą.

([1]) Pavyzdį pateikė Salverda et al. (2013 m., 2.3 ir 5.2 lentelės).

2.3. EESRK laikosi nuomonės, kad ekonomikos pokyčiai Europoje yra vis dinamiškesni ir yra išbandymas institucijoms ir jų gebėjimui nuo jų neatsilikti. Šis klausimas taip pat keliamas ypač tinkamu laiku, atsižvelgiant į ES valstybių narių diskusijas dėl vystymosi skirtumų. Yra esminių skirtumų tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių, tarp Vakarų ir Rytų Europos, tarp euro zonai priklausančių ir nepriklausančių valstybių narių, tarp Šengeno erdvei priklausančių ir nepriklausančių valstybių narių.

2.4. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad pajamų ir turtinė nelygybė Europoje laipsniškai didėjo nuo 1970 m. Apskritai, globalizacija turėtų atlikti teigiamą vaidmenį mažinant pajamų ir kitus esminius šalių tarpusavio skirtumus, tačiau pastaraisiais metais ši tendencija pasisuko priešinga kryptimi. 28 ES valstybėse narėse 10 % turtingiausių namų ūkių ne tik gauna 31 % visų pajamų, bet ir valdo daugiau kaip 50 % viso turto. Daugelyje šalių turto augimas pralenkė BVP augimą, o tai lėmė žiojėjantį atotrūkį ([2]). Tai turi svarbių ekonominių, socialinių ir politinių padarinių, todėl reikalingos rimtos visuomenės diskusijos ir ekspertų bei politikų svarstymai, kaip spręsti šį klausimą, ir tam reikalingi politikos veiksmai.

2.5. EESRK mano, kad yra realus pavojus, kad nelygybės problema gali didėti visame pasaulyje, kadangi ekonomikos pokyčiai Europoje vyksta labai sparčiai ir darosi vis sunkiau laiku įgyvendinti makroekonominę politiką. Pastaraisiais dešimtmečiais didėjančią pajamų ir turtinę nelygybę patvirtina padidėjęs GINI koeficientas, kuris EBPO šalyse padidėjo nuo 0,29 9-ojo dešimtmečio viduryje iki 0,32–0,35 2013–2015 m. Atskirose ES šalyse stebima panaši tendencija ([3]). Vis dėlto reikėtų pabrėžti, kad tokiose šalyse, kaip Bulgarija, Lietuva ir Rumunija, jis jau pasiekė kritinę vertę, viršijančią 0,37 ([4]). Nepaisant to, kad yra daugybė duomenų ir tyrimų apie pajamų skirtumus, turima kur kas mažiau nelygaus namų ūkių turto pasiskirstymo įrodymų tiek šalių viduje, tiek tarp jų. Iš tikrųjų, net ir šiuo metu nėra tarptautinių standartų, kuriais galėtų naudotis nacionalinės statistikos institucijos ir kiti duomenų rengėjai rinkdami duomenis apie turto pasiskirstymą ([5]).

2.6. Nerimą kelia tai, kad apskritai nepakankamai pasitikima daugeliu Europos ekonomikų, sukauptas pelnas nėra reinvestuojamas, ir tai sukėlė konkurencijos slopinimą, smarkų investicijų sumažėjimą ir naujų darbo vietų trūkumą. Thomas Piketty pateikia empirinius įrodymus savo knygoje *Capital in the Twenty-First Century* ([6]), kurioje visų pirma nagrinėjama Europos ekonomika. Jei pelnas yra tiesiog kaupiamas ir rekapitalizuojamas, jis nepadeda sukurti pridėtinės vertės ar didinti išteklių grąžos realiojoje ekonomikoje. Todėl logiška, kad ES ištisus dešimtmečius didėjo atotrūkis tarp turtingųjų ir vargšų.

2.7. EESRK nuomone, esama rizikos, kad vidutinės trukmės laikotarpiu vidurinioji klasė ES pradės jausti spaudimą. Artimiausioje ateityje dėl skaitmeninimo ir robotizacijos nuolat mažės darbo vietų skaičius. Be to, nyksta kai kurios profesijos, tačiau istorija ir dabartis rodo, kad šios tendencijos lygiai taip pat gali paskatinti naujų darbo vietų ir profesijų atsiradimą. Tikėtina, kad jei šie pokyčiai nebus tinkamai valdomi, jie prisidės prie dar didesnės nelygybės. EESRK mano, kad būtina laiku imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią neigiamiems padariniams, susijusiems su šiais technologijų atnaujinimo procesais, kurie iš esmės yra inovatyvūs ir socialiniu požiūriu naudingi.

2.8. EESRK išreiškia susirūpinimą dėl to, kad pelno dydžio ir darbo veiksnio sukuriamos pridėtinės vertės santykis valstybėse narėse darosi vis labiau neproporcingas. Tai dar labiau didina tiek turtinę, tiek pajamų nelygybę Europoje.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1. Turtinė nelygybė paprastai yra gerokai didesnė už pajamų nelygybę ([7]). EESRK pabrėžia, kad ekonominę ir socialinę nelygybę visų pirma turi spręsti valstybės narės, kurios disponuoja atitinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, turi investicijų, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, mokesčių ir socialinių pervedimų programas. Tačiau yra vietos ir Europos

([2]) Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, *Harvard University Press*, 2014 m., ISBN 978–0674430006.
([3]) Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto 2016 m. liepos mėn. pranešimas „Ekonominė nelygybė“.
([4]) Eurostatas, 2015 m. statistika apie pajamas ir gyvenimo sąlygas (SPGS).
([5]) 2015 m. birželio mėn. EBPO *Statistic Brief* Nr. 21.
([6]) Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, *Harvard University Press*, 2014 m., ISBN 978–0674430006.
([7]) Kiekybiniu požiūriu.

lygmens veiksmams ir šis klausimas turėtų būti sprendžiamas rimčiau Europos institucijose, nes jo poveikis realiam verslo ciklui būtų sudėtingas ir kur kas ilgalaikiškesnis. Esama politika ir toliau daugiau dėmesio skiriama pajamoms nei turtui.

3.2. EESRK nuomone, pagrindinė problema yra ta, kad Europos ekonomikos augimu dažnai nepavyksta pasinaudoti finansiškai nepalankioje padėtyje esantiems asmenims. Jokiu būdu neketinama prieštarauti rinkos ekonomikos veikimui, nes jis atveria galimybių kurti gerovę diegiant naujoves, steigiant įmones, kuriant darbo vietas ir taip prisidedant prie ekonomikos augimo, užimtumo ir socialinės apsaugos sistemos finansavimo. Tačiau asmenys, esantys turto ir pajamų perskirstymo piramidės apačioje, apskritai nepasinaudoja naujai sukurtomis darbo vietomis. Iš to darytina išvada, kad visuomenė bus finansiškai lygesnė, jei Europos Sąjungos politika bus orientuota į priemones, kuriomis vis didesniam žmonių skaičiui suteikiama galimybė patekti į darbo rinką ir dalytis integracinio ekonomikos augimo teikiama nauda. Taigi turtinės nelygybės mažinimas ir ilgalaikio ekonomikos augimo stiprinimas yra dvi to paties medalio pusės.

3.3. EESRK yra susirūpinęs dėl to, kad vis didesnis turto kaupimas visuomenėje gali paskatinti rentininko mąstyseną ir todėl turtas nėra reinvestuojamas. Tai neprisidės nei prie realiosios ekonomikos vystymo, nei prie galimo BVP augimo. Šią pagrindinę problemą Th. Piketty aptaria savo knygoje, kurioje pateikti penkiolikos metų mokslinių tyrimų rezultatai ir surinkti empiriniai duomenys apie pajamų ir turtinę nelygybę kapitalistinėje visuomenėje. Nors yra prieštaraujančių šiems metodams, galutiniai rezultatai rodo didelius skirtumus Europos Sąjungoje. Remiantis Th. Piketty duomenimis, metinė kapitalo grąžos norma yra 4–5 %, o metinis pajamų augimas Vidurio Europoje – maždaug 1–1,5 %, priklausomai nuo šalies ir atsižvelgiant į akivaizdžią susijusių šalių įvairovę.

3.4. EESRK požiūriu, atitinkamais lygmenimis reikia imtis papildomų priemonių perteklinio finansavimo ir tolesnio mokesčių politikos koordinavimo ir derinimo srityje, kovos su mokesčių rojais, mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, siekiant kovoti su ilgalaike šešėlinės ekonomikos tendencija (neteisinga informacija apie įmonės pajamas, neregistruoti arba slepiami darbuotojai ir darbo užmokestis „vokeliuose“), taip pat priemonių, kuriomis būtų optimizuota mokesčių struktūra ir jų santykinė svarba valstybių narių mokestinėms pajamoms. Mokestinės pajamos turėtų būti gaunamos daugiau iš turto nei darbo jėgos apmokestinimo.

3.5. Per pastaruosius du dešimtmečius valstybių narių konkurencija mokesčių srityje pastūmėjo daugelį Vyriausybių įgyvendinti priemones, kurios pakeitė mokesčių politikos perskirstomąjį pobūdį ir paskatino didesnę nelygybę. EESRK rekomenduoja valstybėms narėms įvertinti neigiamą mokesčių politikos poveikį ir kuo skubiau jį ištaisyti.

3.6. EESRK mano, kad J.-C. Junckerio planas turėtų visų pirma būti skirtas šalims, kuriose nelygybė yra didžiausia neatsižvelgiant į jos pobūdį. Būtina skatinti užsienio ir vidaus investicijas. Visos šios priemonės turi būti įgyvendinamos vienodai, atsižvelgiant į Europos teisės aktus ir konkrečius nacionalinius ypatumus, o fondų panaudojimas turėtų būti atidžiai stebimas.

4. **Konkrečios pastabos**

4.1. Vokietija ir Austrija yra euro zonos šalys, kuriose turtinė nelygybė yra ryškiausia. Vokietijoje 5 % turtingiausių gyventojų valdo 45,6 % šalies turto, o Austrijoje šis skaičius yra didesnis ir siekia 47,6 % ([8]) ([9]). Ši problema ir ta pati tendencija egzistuoja ir kitose šalyse, pavyzdžiui, Kipre, Portugalijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Liuksemburge ir Nyderlanduose ([10]). Tai rodo didelius išteklių pasiskirstymo skirtumus atskirose šalyse. Viena vertus, šiose šalyse nedidelė pajamų nelygybė, tačiau, antra vertus, didelė turtinė nelygybė.

([8]) *Eurosystem Household Finance and Consumption Survey*, 2010 m.
([9]) Vermeulen, 2016 m. (ECB WP), apskaičiuota remiantis *Forbes* turtingųjų sąrašais.
([10]) HFCS 2010 m.; Sierminska ir Medgyesi 2013 m.; Holzner, Jestl, Leitner 2015 m.

4.2. 1910 m. 10 % Europos gyventojų priklausė 90 % turto, o 1 % turtingiausiųjų valdė 50 % turto. Vėliau, dėl dviejų pasaulinių karų ir Didžiosios depresijos, sunaikinusių didžiąją dalį finansinio kapitalo, ir dėl įvairių sričių viešosios politikos, pasižymėjusios progresiniu pajamų ir paveldėto turto apmokestinimu, finansinės spekuliacijos ribojimu, atlyginimų didinimu pajamų iš kapitalo sąskaita ir kt., nelygybė gerokai sumažėjo. Aštuntajame ir devintajame dešimtmečiuose 1 % turtingųjų priklausė 20 % turto, kiti 9 % valdė 30 % turto, o 40 % viduriniosios klasės valdė 40 % turto. Pajamų nelygybė taip pat labai sumažėjo ([11]). Tačiau nuo 1980 m. nelygybė vėl pradėjo augti. Šiuo metu privatus kapitalas išsivysčiusiose 28 ES šalyse sudaro 500–600 %, o Italijoje siekia 800 % BVP.

4.3. EESRK nuomone, taip pat yra didelė turto pasiskirstymo pagal lytį problema. Aštriausia ji Slovakijoje ir Prancūzijoje, po jų eina Austrija, Vokietija ir Graikija. Slovakijoje ir Prancūzijoje vyrai valdo daugiau nei 75 % turto, o moterys – tik 25 %, nepaisant labai skirtingos lyčių pusiausvyros tarp šių šalių gyventojų. Austrijoje, Vokietijoje ir Graikijoje maždaug 55 % turto priklauso vyrams ([12]). Svarbu įvertinti tokių tendencijų priežastis ir nuspręsti, ar šis aspektas turėtų būti įtrauktas į ES masto lyčių lygybės politiką.

4.4. EESRK mano, kad labai svarbu, kaip turtas yra paskirstomas pagal poreikius švietimo, profesinio mokymo, sveikatos priežiūros paslaugų, būsto ir kitose srityse. Vadovaudamiesi Europos socialiniu modeliu privalome gerbti pagrindinius principus – lygių galimybių, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir kartų tarpusavio sąžiningumo. Struktūrinės reformos, kuriomis siekiama padidinti žmogiškąjį kapitalą, yra svarbios gerinant gyvenimo lygį ir taip pat galėtų sumažinti darbo pajamų ir turtinę nelygybę.

4.5. Apie 44 % euro zonos gyventojų yra vienaip ar kitaip įsiskolinę bankams ar finansų įstaigoms. Padėtis yra geresnė nei, pavyzdžiui, JAV, kur šis skaičius yra 75 %, tačiau įsiskolinimo augimo tendencija pastaraisiais metais kelia nerimą ([13]). Bankų sistemai taip pat tenka didžiulė atsakomybė, nes ji galėtų imtis pirminės augančio visuomenės bendro įsiskolinimo prevencijos. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama atsakingam elgesiui.

4.6. Dėl pastaruosius tris dešimtmečius sparčiau vykstančios globalizacijos padidėjo darbo jėgai tenkanti mokesčių našta ir pasikeitė darbo užmokesčio ir kapitalo dalis bendrajame vidaus produkte. Todėl 1980–2006 m. laikotarpiu daugumoje EBPO valstybių narių darbo užmokesčio metinio vidurkio procentinė dalis BVP sumažėjo iki 0,3 % Per tą patį laikotarpį 15 ES valstybių narių pelno dalis BVP padidėjo nuo maždaug 31 % iki 47 % ([14]) EESRK mano, kad valstybės narės ir Europos Sąjunga turėtų nedelsdamos įgyvendinti politiką, kuri šią tendenciją pakeistų

4.7. EESRK yra susirūpinęs dėl to, kad kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Didžiojoje Britanijoje ir Prancūzijoje, daugiau kaip 50 % turto sudaro būstas. Viena vertus, tai rodo nepakankamą turto diversifikaciją. Kita vertus, tai reiškia, kad didelė gyventojų dalis kaupia turtą iš pajamų, gaunamų iš nekilnojamojo turto. Šis turtas, vienok, nėra reinvestuojamas. Rekapitalizacija pati kaupiasi. Todėl kyla klausimas dėl kapitalo, kuris kaupiamas daug sparčiau nei pridėtinė vertė. Naujausia „Oxfam“ ataskaita ([15]) parodė, kad aštuonių turtingiausių pasaulio žmonių turtas prilygsta 50 % skurdžiausių pasaulio gyventojų turimam turtui; tai kelia plačiai paplitusį visuomenės nepasitenkinimą. Kapitalas buvo svarbus pramoninio laikotarpio veiksnys, tačiau jis netenka prasmės, jei tampa savaiminiu tikslu.

2017 m. gruodžio 6 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas
Georges DASSIS

([11]) Piketty, *Capital in the Twenty-First Century, Harvard University Press*, 2014 m., ISBN 978–0674430006.
([12]) Rehm, M., Schneebaum, A., Mader, K. Hollan, K., *The Gender Gap Wealth Across European Countries*, Vienos ekonomikos ir verslo universiteto Ekonomikos fakultetas, darbo dokumentas Nr 232, 2016 m. rugsėjo mėn.
([13]) HFCS 2010 m.; Sierminska ir Medgyesi 2013 m.; Holzner, Jestl, Leitner 2015 m.
([14]) EBPO ataskaita „Likime kartu: kodėl mažesnė nelygybė naudinga visiems“ (angl. *In it together: Why less inequality benefits all*), *OECD Publishing*, Paryžius, 2015 m.
([15]) *An Economy for the 99 %* („Oxfam“, 2017 m.).

Priedas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės

Toliau pateikiami diskusijų metu atmesti pakeitimai, už kuriuos buvo atiduota daugiau kaip 1/4 balsų:

1.4. punktas

Iš dalies pakeisti taip:

EESRK mano, jog būtina gerai veikianti socialinių pervedimų ir socialinės paramos sistema. Perskirstymas, kaip kompensavimo mechanizmas, iš esmės turėtų padėti užpildyti rinkos sistemos spragas. Turėtų būti vystomas viešasis turtas (socialinė infrastruktūra, objektai viešojo intereso paslaugoms teikti), o jo vaidmuo turėtų būti vertinamas kaip priemonė nelygybės problemai spręsti. ~~*Fiskalinės pajamos turėtų būti perorientuotos nuo su darbu susijusių mokesčių į su turtu susijusius mokesčius, apmokestinant palikimu ir iš kapitalo gautas pajamas.*~~ *Valstybės narės turėtų pakeisti savo mokestines pajamas ir sumažinti darbo jėgos mokesčius.*

Paaiškinimas

Laikantis subsidiarumo principo ir atsižvelgiant į valstybių narių skirtumus, su skaitmeninės visuomenės vystymusi susijusius pokyčius, ir būtinybę užtikrinti tvarų vystymąsi, valstybės narės turėtų atlikti didesnį vaidmenį reformuojant mokesčių sistemas. Turėtų būti galima dėmesį sutelkti ne į šiame dokumente minimus mokesčius, o į aplinkos apsaugos mokesčius, išmetamo CO_2 kiekio apmokestinimą, arba visiškai naujas apmokestinimo formas (pvz., mechanizmų apmokestinimas).

Pakeitimas atmestas 116 nariams balsavus prieš, 95 – už ir 24 susilaikius.